

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку землі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач О.І. Настіна. Біла Церква: БНАУ, 2025. 17 с.

Розробник: О.І. Настіна, канд. юрид. наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

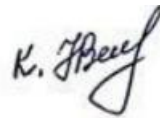
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 15 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, доцент

Анна ПАХОМОВА

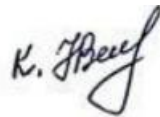
Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
7.1. Лекції	8
7.2. Практичні заняття	9
7.3. Самостійна робота	10
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	11
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	14
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	15
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Правове регулювання ринку землі» для денної та заочної форми навчання передбачено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 годин (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3	Спеціальність D8 «Право»	4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		<i>Семестр</i>	
		8-й	8-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Лекції</i>	
		28 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача 7.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		64 год.	108 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи земельно-правових поглядів і знань, навичок застосування земельного законодавства на ринку земель, підвищення рівня навичок щодо сучасного ринку земель та завдання оволодіти тенденціями практики застосування земельного законодавства при вільному продажі земельних ділянок.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Цивільне право», «Адміністративне право», «Господарське право», «Земельне право» тощо.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ»

Змістовний модуль 1. Правове забезпечення функціонування ринку земель

Тема 1. Історичні, теоретичні, законодавчі засади становлення ринку земель в Україні

Тема 2. Правові механізми запровадження вільного земельного ринку земель

Тема 3. Законодавчі особливості ринку сучасного земельного реєстрації права власності на землю

Змістовний модуль 2. Особливості цивільно-правового обігу земель в Україні

Тема 4. Цивільно-правовий обіг земель: правові форми та способи

Тема 5. Особливості інфраструктури ринку земель приватної власності

Тема 6. Ринок земель державної та комунальної власності

Змістовний модуль 3. Особливості цивільно-правового обігу земель сільськогосподарського призначення

Тема 7. Сучасні тенденції формування ринку земель сільськогосподарського призначення

Тема 8. Оформлення угод на ринку земель

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Правове забезпечення функціонування ринку земель												
Тема 1	11	2	2			7	16		1			15
Тема 2	15	4	4			7	16	1				15
Тема 3	15	4	4			7	17	1	1			15
Разом за модуль 1	41	10	10			21	49	2	2			45
Змістовий модуль 2. Особливості цивільно-правового обігу земель в Україні												
Тема 4	11	2	2			7	16		1			15
Тема 5	15	4	4			7	17	1	1			15
Тема 6	15	4	4			7	16	1				15
Разом за модуль 2	41	10	10			21	49	2	2			45
Змістовий модуль 3. Особливості цивільно-правового обігу земель сільськогосподарського призначення												
Тема 7	19	4	4			11	11	1	1			9
Тема 8	19	4	4			11	11	1	1			9
Разом за модуль 3	38	8	8			22	22	2	2			18
Всього годин	120	28	28			64	120	6	6			108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Правове забезпечення функціонування ринку земель	
<p>Тема 1. Історичні, теоретичні, законодавчі засади становлення ринку земель в Україні</p> <p>Історичні передумови стіанорвлення ринку земель в Україні. Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні. Земельна реформа як передумова формування ринку земель. Земельна реформа в Україні та її наслідки. Правовий механізм розмежування земель державної та комунальної власності.</p>	2
<p>Тема 2. Правові механізми запровадження вільного земель ринку земель</p> <p>Ринок землі як складова суспільних відносин. Земельна ділянка як об'єкт товарно-грошових відносин. Економіко-правова сутність поняття «земельна ділянка», «землі», «території», «земельні площі». Сучасна інфраструктура ринку земель. Правове забезпечення інфраструктури ринку земель. Економіко-правова сутність інфраструктури ринку земель. Проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових ринку земель.</p>	4
<p>Тема 3. Законодавчі особливості реєстрації права власності на землю</p> <p>Державна реєстрація прав фізичних осіб на земельні ділянки. Особливості державної реєстрації прав на земельні ділянки державної та комунальної власності. Процесуальні особливості реєстрації земельної ділянки у державному земельній кадастрі. Процедури реєстрації земельної ділянки на підставі проекту відведення та документації із землеустрою. Підстави внесення даних до державного земельного кадастру та відмови у реєстрації земельних ділянок. Публічна кадастрова карта України. Правовий статус Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.</p>	4
Разом за змістовий модуль 1	10
Змістовий модуль 2. Особливості цивільно-правового обігу земель в Україні	
<p>Тема.4 Цивільно-правовий обіг земель: правові форми та способи</p> <p>Нормативно-правове регулювання обігу земель. Купівля-продаж земельних ділянок: правові форми та способи. Лізинг земельних ділянок. Продаж земель на умовах суперфіцію, емфітевзису. Міна земельних ділянок: правові форми та способи. Нормативно-правове регулювання обігу прав на землю. Нормативно-правове регулювання обігу земельних часток (паїв).</p>	2
<p>Тема 5. Особливості інфраструктури ринку земель приватної власності</p> <p>Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель. Заборони та дозволи на ринку земель для приватних власників. Порядок та процедури вільного обігу земельних ділянок. Сучасні моделі ринку земель України та Європи. Формування ціни на ринку земель. Викуп земельних</p>	4

ділянок приватної власності для суспільних потреб. Продаж земельних ділянок іноземним особам.	
Тема 6. Ринок земель державної та комунальної власності Державний банк земель. Наслідки скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. Правове регулювання проведення земельних торгів. Організаційно-правові передумови проведення земельних торгів. Проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових інфраструктури ринку земель. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. Продаж земельних ділянок держави та територіальної громади іноземним особам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам. Відчуження земель державної та комунальної власності.	4
<i>Разом за змістовий модуль 2.</i>	10
Змістовий модуль 3. Особливості цивільно-правового обігу земель сільськогосподарського призначення	
Тема 7. Сучасні тенденції формування ринку земель сільськогосподарського призначення Передумови формування ринку земель. Функціональне призначення інфраструктури ринку землі. Проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових інфраструктури ринку земель. Сучасні моделі ринку земель сільськогосподарського призначення. Умови продажу земель сільськогосподарського призначення. Оформлення угод щодо відчуження земель сільськогосподарського призначення. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. Продаж земельних ділянок іноземним особам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам.	4
Тема 8. Оформлення угод на ринку земель сільськогосподарського призначення Державна реєстрація переходу права власності на землю. Випадки проведення державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, пов'язані з діяльністю юридичної особи. Державна реєстрація прав, пов'язаних з іпотекою. Особливості державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно, земельні ділянки. Способи вирішення правових колізій, прогалин у законодавстві щодо вільного обігу земель.	4
Разом за змістовий модуль 3	8
Всього	28

7.2. Семінарські заняття

Тема занять	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Правове забезпечення функціонування ринку земель	
Тема 1. Історичні, теоретичні, законодавчі засади становлення ринку земель в Україні	2

<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови створення ринку земель в Україні. 2. Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні. 3. Земельна реформа як передумова формування ринку земель. 4. Земельна реформа в Україні та її наслідки. 5. Правовий механізм розмежування земель державної та комунальної власності. 	
<p>Тема 2. Правові механізми запровадження вільного земельного ринку земель</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок землі як складова суспільних відносин. 2. Земельна ділянка як об'єкт товарно-грошових відносин. 3. Економіко-правова сутність поняття «земельна ділянка», «землі», «території», «земельні площі». 4. Сучасна інфраструктура ринку земель. 5. Правове забезпечення інфраструктури ринку земель. 6. Економіко-правова сутність інфраструктури ринку земель. 7. Проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових ринку земель. 	4
<p>Тема 3. Законодавчі особливості реєстрації права власності на землю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна реєстрація прав фізичних осіб на земельні ділянки. 2. Особливості державної реєстрації прав на земельні ділянки державної та комунальної власності. 3. Процедура реєстрації земельної ділянки на підставі проекту відведення та документації із землеустрою. 4. Підстави внесення даних до державного земельного кадастру та відмови у реєстрації земельних ділянок. 5. Публічна кадастрова карта України. 6. Правовий статус Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. 	4
<p>Разом за змістовий модуль 1</p>	10
<p>Змістовий модуль 2. Особливості цивільно-правового обігу земель в Україні</p>	
<p>Тема 4 Цивільно-правовий обіг земель: правові форми та способи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове регулювання обігу земель. 2. Купівля-продаж земельних ділянок: правові форми та способи. 3. Лізинг земельних ділянок. 4. Продаж земель на умовах суперфіцію, емфітевзису. 5. Міна земельних ділянок: правові форми та способи. 6. Нормативно-правове регулювання обігу прав на землю. 7. Нормативно-правове регулювання обігу земельних часток (паїв). 	2
<p>Тема 5. Особливості інфраструктури ринку земель приватної власності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель. 2. Заборони та дозволи на ринку земель для приватних власників. 3. Порядок та процедури вільного обігу земельних ділянок. 4. Сучасні моделі ринку земель України та Європи. 	4

5. Формування ціни на ринку земель. 6. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. 7. Продаж земельних ділянок іноземним особам.	
Тема 6. Ринок земель державної та комунальної власності	4
1. Державний банк земель. 2. Наслідки скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. 3. Правове регулювання проведення земельних торгів. 4. Організаційно-правові передумови проведення земельних торгів. 5. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. 6. Продаж земельних ділянок держави та територіальної громади іноземним особам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам. 7. Відчуження земель державної та комунальної власності.	
<i>Разом за змістовий модуль 2.</i>	10
Змістовий модуль 3. Особливості цивільно-правового обігу земель сільськогосподарського призначення	
Тема 7. Сучасні тенденції формування ринку земель сільськогосподарського призначення	4
1. Передумови формування ринку земель. 2. Функціональне призначення інфраструктури ринку землі. 3. Сучасні моделі ринку земель сільськогосподарського призначення. 4. Умови продажу земель сільськогосподарського призначення. 5. Оформлення угод щодо відчуження земель сільськогосподарського призначення. 6. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. 7. Продаж земельних ділянок іноземним особам, особам без громадянства, іноземним юридичним особам.	
Тема 8. Оформлення угод на ринку земель сільськогосподарського призначення	4
1. Державна реєстрація переходу права власності на землю. 2. Випадки проведення державної реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, пов'язані з діяльністю юридичної особи. Державна реєстрація прав, пов'язаних з іпотекою. 3. Особливості державної реєстрації права власності та інших речових прав на нерухоме майно, земельні ділянки. 4. Способи вирішення правових колізій, прогалин у законодавстві щодо вільного обігу земель.	
Разом за змістовий модуль 3	8
Всього	28

7.3. Самостійна робота

Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Правове забезпечення функціонування ринку земель	
<p><i>Теми для опрацювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні, теоретичні, законодавчі засади становлення ринку земель в Україні 2. Правові механізми запровадження вільного земельного ринку земель 3. Законодавчі особливості ринку сучасного земельного реєстрації права власності на землю <p><i>Завдання:</i> опрацювати наукову літературу, нормативні акти, що регулюють питання обігу земель в Україні</p> <p><i>Теоретичні завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – проблеми та перестороги щодо запровадження земельного ринку земель (аналіз законодавства, думок експертів тощо). - визначити інфраструктури сучасного земельного ринку (у формі візуального узагальнення – схема, таблиця, інфографіка тощо) <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розроблення схеми-структури повноважень органів влади у сфері відчуження земель 2. Підготовка есе на тему «За» та «Проти» вільного ринку земель в Україні» 	21
Разом за змістовий модуль 1	21
Змістовий модуль 2. Особливості цивільно-правового обігу земель в Україні	
<p><i>Теми для опрацювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цивільно-правовий обіг земель: правові форми та способи 2. Особливості інфраструктури ринку земель приватної власності 3. Ринок земель державної та комунальної власності <p><i>Дослідницькі завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідити та описати відмінність у механізмах відчуження земель приватної та державної власності 2. Дослідити та описати сучасні тенденції ринку земель сільськогосподарського призначення <p><i>Практичне завдання:</i></p> <p>Розробити покроковий механізм відчуження земельних ділянок комунальної власності</p>	21
Разом за змістовий модуль 2	21
Змістовий модуль 3. Особливості цивільно-правового обігу земель сільськогосподарського призначення	
<p><i>Теми для опрацювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні тенденції формування ринку земель сільськогосподарського призначення 2. Оформлення угод на ринку земель 	22

<i>Завдання:</i> опрацювати законодавство, що визначає оформлення угод на ринку земель	
<p><i>Теоретичні завдання:</i></p> <p>1. Написати есе на тему «Сучасні проблеми ринку земель функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення (аналіз теорії та практики)».</p> <p>2. Скласти покрокову схему «Оформлення угод на ринку земель (у формі візуального узагальнення)</p> <p><i>Практичні (кейсові) завдання</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – охарактеризуйте порядок визначення істотних умов угод продажу земель – розробити поради для покупця сільськогосподарського призначення описати перелік заборон щодо придбання земель сільськогосподарського призначення 	
Разом за змістовий модуль 3	22
Всього годин	64

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальні завдання:

1. Порівняльний аналіз істотних умов договорів оренди та емфітевзису.
2. Покроковий алгоритм виправлення помилок у відомостях Державного земельного кадастру.
3. Аналіз процедури реалізації переважного права купівлі земельної ділянки орендарем.
4. Правові наслідки перевищення ліміту володіння сільськогосподарськими землями (до 10 000 га).
5. Особливості оформлення права на земельну частку (пай) у разі відсутності правовстановлюючих документів.
6. Визначення впливу НГО на розмір орендної плати та земельного податку.

Групові завдання:

1. Рольова гра: процедура перевірки покупця нотаріусом (перевірка джерел походження коштів, обмежень, санкцій).
2. Земельні торги: Моделювання аукціону з продажу прав оренди на державну/комунальну землю.
3. Розробка проєкту обміну земельними ділянками між кількома власниками для створення компактного масиву.
4. Дискусія щодо стратегій захисту прав власника/орендаря при виникненні земельних спорів щодо меж ділянок.
5. Аналіз ризиків та переваг різних моделей оренди (короткострокова vs довгострокова).
6. Групове розроблення плану дій для трансформації угідь (наприклад, з ріллі в енергетичні ліси або під забудову).

8 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних (кейсових) завдань — індивідуальних та в групах; конференцій; ділових ігор. Під час проведення практичних занять використовуються сучасні елементи та прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) або виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово).

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної

пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Залік	20	20	40	20	-	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Судова влада України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах MOF Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відео лекції, в т.ч. іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали –схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проєктор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

13.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Земельне право : підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін. ; за ред. М.В. Шульги. – Х. : Право, 2023. – 520 с.
2. Мірошніченко А.М. Земельне право України: Підручник. – К. : Алерта; Центр учбової літератури, 2022. – 680 с.
3. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 5, перероб. і доп. – К. : Істина, 2024. – 600 с.
4. Земельне право України: Академічний курс: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В.І. Семчик, П.Ф. Кулинич, М.В. Шульга та ін. ; за ред. В.І. Семчика. – К. : Ін Юре, 2022. – 600 с.
5. Земельне право України: підруч. / Г.І. Балюк, Т.О. Коваленко, В.В. Носік та ін. ; за ред. В.В. Носіка]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2022. – 511 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №№ 40–44. – Ст. 356.
4. Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22. – Ст. 144.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 24. – Ст. 189.
6. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-ХІІ (в редакції Закону від 8 лютого 2006 р. № 3404-IV) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 21. – Ст. 170.
7. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 36. – Ст. 340.
8. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 52. – Ст. 683.
9. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 34, ст.343
10. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень : Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>
11. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. № 161-ХІV (в редакції Закону від 2 жовтня 2003 р. № 1211-IV) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004 – № 10. – Ст. 102.
12. Про оцінку земель: Закон України від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2004. № 15. Ст. 229. 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main>
2. Органи влади:
  - <http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України;
  - <http://www.president.gov.ua> – Президент України;
  - <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України;
  - <http://minagro.gov.ua> – Міністерство аграрної політики та продовольства України;
  - <http://www.menr.gov.ua> – Міністерство екології та природних ресурсів України;
  - <http://www.land.gov.ua> – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру;